

ELŐZETES JELENTÉS 1938—39. ÉVBEN A KESZTHELYI HEGY- SÉGBEN VÉGZETT RÉSZLETES REAMBULÁLÓ FELVÉTELÉRŐL.

Írta: Dr. S z e n t e s F e r e n c .

A m. kir. Földtani Intézet igazgatósága megbízott, hogy a Keszthelyi hegység húsz évvel ezelőtt készített földtani térképét részletesen reambuláljam és azt egyúttal mikrotektonikai nézőpontból átkutassam.

Ezeket a felvételeket 1938 július hó 18-ától szeptember hó 3-ig és 1939. évben május hó 15-től június hó 15-ig, összesen tehát két és fél hónapig folytathattam. Ez idő alatt Erdélyi Fazekas János tanársegéd a felvételeknél hathatósan közreműködött. A kb. 150 km² területű hegységet és környékét részletesen bejártuk, emellett azonban *hosszú szelvényű* részletes beméréseket is végeztünk, mert a rendelkezésre állott elavult térképek mikrotektonikai vizsgálatok céljaira nem voltak alkalmasak. A munkálatok alatt Lóczy Lajos igazgató úr a helyszínen ismételten ellenőrizte és irányította a felvételeket, egyúttal úgy rétegtani, mint hegyszerkezeti nézőpontból sok értékes tanáccsal látott el.

Arra való tekintettel, hogy az új, 1:25.000 mértékű térképünkön sok megfigyelési részletet tüntethettünk fel a Lóczy-féle kis mértékű 1:75.000 térképpel szemben, ajánlatosnak látszik térképünket részletes leírással együtt, egységes tájrajz formájában közreadni. Mivel ez a tájleírás rövidesen megjelenhetik, ehelyütt csak röviden utalunk a felismert képződményekre.

A Keszthelyi-hegység, mint a Bakony legszélső röge, bizonyos kulcshelyzetet sejtet úgy a Középhegységekkel való kapcsolat, mint a Kisalföld mélyszerkezetének megítélésénél. A felsőtriász képződmények sok tekintetben inkább a bakonyi, mint az ettől több tekintetben eltérő balatonfelvidéki fáciesben alakultak ki.

A *raibli márgákat* Büdöskút környékén, a Szt. Miklós völgyben és Eberi-erdőben több helyütt sikerült kövületesen megtalálni. Az *edericsi mészkő* rétegtani helyzetéről kövületek híjján pontosabban mondani nem lehet. Fokozatosan megy át a fedő dolomitokba, melyek valószínűleg a *karniai emeletbe* tartoznak. A Keszthelyi-hegység dolomitjainak zöme azonban a *nórikumba* sorolandó. Ezek a dolomitok megjelenésre nézve változatosak, de további szintekre már aligha tagolhatók, mert a különböző lemezes, pados, kagylós, kristályos-cukros szövetű, bitumenes dolomitok egymás között váltakoznak. A lisztes dolomit mindig hegyszerkezeti vonalakhöz kötött. A rhätikum dolomitjaihoz számíthatjuk a terület nyugati részén előforduló szaruköves dolomitokat, a *köszzeni rétegek* alsó szintjében. A felsorolt triász képződményekre a *pannóniai rétegek* magasabb szintje transzgradál. Rezinél és Vállusnál lignitlepeket zárnak magukba, Keszthely környékén pedig az alsó szintekben jelentős mennyiségű a piritkonkréción.

A Keszthelyi hegység *tektonikáját* gyűrődések, majd számos vetővel szabdaló pikkelyes és torziós préselődés jellemzi, úgyhogy mai képében igazi saxonotyp tektonikával van itt dolgunk. Hegyszerkezeti mozgásokban a pannóniai rétegek is résztvesznek.